

Asylprocessen – några fakta

Asylprocessen

Asyl i Sverige kan sökas på någon av Migrationsverkets kontor i Göteborg, Malmö och Stockholm.

Ett ensamkommande barn kan även söka asyl hos Migrationsverket i Boden, Sundsvall, Umeå och Örebro.

När en ansökan lämnats in kallas den asylsökande oftast till ett flertal möten för att klarlägga identitet och berätta sin asylhistoria.

De flesta asylsökande har rätt till ett juridiskt ombud, som bekostas av Migrationsverket.

Vid avslag på ansökan om uppehållstillstånd kan den asylsökande överklaga. Detta ska ske inom tre veckor från delgivningen av beslutet. Därefter prövar en migrationsdomstol överklagan. Avslår migrationsdomstolen överklagan kan sökande överklaga till Migrationsöverdomstolen. För att Migrationsöverdomstolen överhuvudtaget ska pröva ett ärende krävs det först att domstolen meddelar prövningstillstånd, vilket är mycket svårt att få.

Vid avslag på överklagan är det först och främst Migrationsverket som sköter verkställigheten av utvisningsbeslutet i samarbete med sökande. Om den sökande inte samarbetar med Migrationsverket kommer ärendet att överlämnas till Polisen för verkställighet, vilket även kan innebära att en person hamnar i förvar.

Om Migrationsverket eller en domstol beviljar uppehållstillstånd delges beslutet av Migrationsverket.

Boende

En asylsökande kan välja att ordna boendet själv, till exempel hos släktingar eller vänner (ebo), eller acceptera erbjudande om anläggningsboende från Migrationsverket (abo).

I de fall personen bott i ebo vid tidpunkten för uppehållstillstånd, folkbokför sig personen på den adress hen bor på (oftast hos släkt och vänner).

Om personen bor på abo vid tidpunkten för uppehållstillstånd, meddelar Migrationsverket relevant kommun att det är kommunens ansvar att ta emot personen. Om personen tackar nej till erbjuden bosättning i relevant kommun upphör rätten till bistånd och boende från Migrationsverket, och personen måste med detsamma hitta en bostad på egen hand

Många av Migrationsverkets platser på anläggningsboende upptas av personer som har beviljats uppehållstillstånd men som väntar på kommunplacering. Detta är olyckligt för alla parter, inte minst för individen som behöver komma igång med sin etablering i samhället i någon kommun.

Ekonomi

Under tiden en person är asylsökande kan denne söka dagersättning från Migrationsverket. Detta betalas ut under förutsättning att personen inte kan försörja sig på egna medel samt medverkar i asylprocessen.

Rätten till dagersättning från Migrationsverket upphör normalt när en person får uppehållstillstånd i Sverige. En person som bor på abo har dock rätt till fortsatt bistånd så länge som hen inte har anvisats eller kunnat utnyttja en av Migrationsverket anvisad plats i en kommun.

Om personen har bott i ebo skrivs hen ut från Migrationsverket en månad efter beslutet om uppehållstillstånd, vilket innebär att bistånd från myndigheten upphör.

Personer som har fått uppehållstillstånd i Sverige har möjlighet att ansöka och beviljas bistånd från socialtjänsten i kommunen där de är bosatta på samma villkor som andra personer som är bosatta i Sverige. En av förutsättningarna är dock att personen inte längre omfattas av bistånd från Migrationsverket.

Sjukvård

Den asylsökande har rätt till vad som kallas akut vård och vård som inte kan anstå. Asylsökande betalar en reducerad avgift för läkarvård och läkemedel om 50 kronor.

Alla asylsökande erbjuds även en kostnadsfri hälsoundersökning.

I kontakt med sjukvårdspersonal har asylsökande rätt till tolk om behov finns av detta.

Vid uppehållstillstånd har individen samma rätt till vård som övriga folkbokförda i landet.

Asylsökande barn har samma rätt till samma vård som andra barn i Sverige.

Utbildning

Alla barn som söker asyl i Sverige har rätt att få gå i skolan. Rätten att få gå i skolan innefattar möjlighet att få gå i förskola, grundskola och i gymnasieskola. Det innefattar även en rätt för barn med särskilda behov att få gå i grundsärskola, specialskola och i gymnasiesärskola.

Kommunens och Arbetsförmedlingens ansvar vid uppehållstillstånd

Arbetsförmedlingen ansvarar för att samordna etableringsinsatserna för personer med uppehållstillstånd som därmed kan få möjlighet att delta i etableringsprogram. I detta ingår att arbetsförmedlingen skall fungera både stödjande och pådrivande i förhållande till andra parter. Myndigheten ansvarar för att en etableringsplan upprättas och att etableringssamtalen genomförs. Via Försäkringskassan kan en person även ansöka och beviljas etableringsersättning under tiden som hen deltar i Arbetsförmedlingens etableringsprogram.

Kommunerna ansvarar för mottagande och praktisk hjälp vid bosättning. De ansvarar också för undervisning i sfi, samhällsorientering och annan vuxenutbildning samt för skola, förskola, barnomsorg och andra insatser för barn och ungdomar. Kommunerna ansvarar även för försörjning för dem som inte har rätt till en etableringsplan från Arbetsförmedlingen.

Svenska Röda Korset

Svenska Röda Korset erbjuder på många platser i Sverige sociala aktiviteter och medmänskligt stöd. På en del platser finns även så kallade ärendegrupper som kan ta emot eller hänvisa till rätt instans i frågor som rör efterforskning och familjeåterförening. Svenska Röda Korset kan även ge stöd vid frivilligt återvändande.

Uppdaterat av Oscar Lehmann 2020-01-21